

INHOUD

16

INLEIDING

24

ANTARCTICA
EN DE SUB-ANTARCTISCHE
EILANDEN

72

AZIË:
HET TIBETAANSE HOOGLAND

112

AFRIKA:
DE GERAAMTEKUST EN
WOESTIJNEN VAN NAMIBIË

160

EUROPA:
HET NOORDPOOLGEBIED

208

NOORD-AMERIKA:
ALASKA EN YUKON

248

AUSTRALIË:
DE KIMBERLEY EN
AANGRENZENDE WOESTIJNEN

288

ZUID-AMERIKA:
PATAGONIË,
DE HOGE ANDES EN
DE CHILEENSE ARCHIPEL

334

DANK

Rechts, boven: Endicott Mountains, Gates of the Arctic National Preserve, Alaska, Verenigde Staten

We ontmoeten deze muskusos op onze weg. Peter spendeert uren om hem aan onze aanwezigheid te doen wennen. Uiteindelijk kan hij hem van dichtbij fotograferen als het dier hem nieuwsgierig nadert.

Rechts, onder: Salisbury Plain, Zuid-Georgia, Zuid-Atlantische Oceaan, Antarctica

Terwijl ze op de grond zit om vanuit een lage hoek foto's te nemen, wordt Beverly benaderd door een groep nieuwsgierige pinguïns. Bij gebrek aan natuurlijke vijanden, zijn de pinguïns niet bang en erg ondernemend.

over een smalle weg boven op een dijk door een moerassige lagune reden, slipte de Ford van de weg. We groeven en duwden en wrikten, en gooiden houtblokken in het water om krokodillen af te schrikken die misschien werden aangetrokken door ons geplons, maar het lukte op geen enkele manier om het topzware voertuig uit het moeras te krijgen. We wachtten daar drie dagen lang tot een ander voertuig passeerde en ons lostrok. Toen Beverly en ik een jaar of twee geleden in dezelfde streek aan het werk waren, brachten we een dag door op een houten brug, niet ver van die plek. We fotografeerden vissen, vogels en schichtige reptielen in het veenbruine water met zijn oever van ruisend riet. We moesten ongeveer dertig keer plaatsmaken op de smalle, gammele brug om voertuigen te laten passeren. In de korte tijd van mijn halve leven, was de plek vol menselijke aanwezigheid.

Met al deze dingen in ons achterhoofd, begonnen Beverly en ik te beseffen dat een boek maken over wild land dringender was dan ooit. Op dat moment waren er al bijna zeven miljard mensen op de planeet – meer en meer land werd door de mens overspoeld. Het begon ons te dagen dat we wellicht de laatste generatie van de mensheid waren die nog echte wildernis kon ervaren, dat wat we wilden doen al snel van historisch belang zou zijn en dat de authenticiteit ervan elke dag een beetje meer verdween.

Maar hoe te kiezen? Met welke criteria zouden we onze onderwerpen selecteren? Persoonlijke voorkeur zou de geloofwaardigheid van het boek aantasten, en het eerder tot een eigenzinnig avontuur maken dan doordacht werk. We hadden een definitie nodig van wild land en opnieuw discussieerden we met onze vrienden.

‘Jullie bedoelen natuureservaten?’ vroegen ze.

‘Nee. Nee. Natuureservaten zijn afgebakend, eindig. Ze hebben grenzen. Het is meer dan dat. Wild land heeft een gevoel van het oneindige, van iets onmetelijks.’

‘Hoe onmetelijk?’

‘Onmetelijk genoeg om de natuureservaten als deel van het geheel te omsluiten... maar het gaat verder dan dat. Het is als een puzzel waarvan het beeld niet door de mens is gemaakt of gecontroleerd. We hebben het over de aarde in haar natuurlijke staat, op zichzelf bestaand – een land zo onmetelijk dat het angst opwekt, dat het ons tot nederigheid dwingt.’

‘Zijn er nog dergelijke plaatsen?’

‘Ja, dat is precies waar het om gaat!’

‘Ga je onmetelijk dan zo omschrijven dat je het kunt koppelen aan een doel dat je voor ogen hebt, of ga je onmetelijk omschrijven en dan plekken zoeken die aan die beschrijving beantwoorden?’

Ik lachte. ‘Je wilt mijn definitie van onmetelijk?’

‘Je moet het definiëren als je wilt dat het boek geloofwaardig is.’

‘Goed. Land is onmetelijk als het bestaat zonder harde grenzen. Het is land dat een ruimte omvat die te groot is om ze als aparte entiteit met ons verstand te vatten.’

‘Goed. En is het wild?’

‘Ja, wild. En daarmee bedoelen we zo veel mogelijk in zijn natuurlijke staat.’

‘Je gaat niet veel plekken meer vinden die zo zijn, waar er geen mensen zijn; tenzij ze totaal bevroren of ondraaglijk heet zijn.’

‘Voor ons is “geen mensen” geen criterium.’

‘Waar er mensen zijn, is het meestal niet erg wild meer...’

‘Dat klopt. Maar als we zeggen dat mensen nog deel kunnen zijn van wild land, dan denken we aan mensen die van dat land leven.’

‘Traditionele culturen?’

‘Nee – niet specifiek. Laten we eerder zeggen dat we mensen bekijken als

een van de soorten die dat land bevolken, zoals alle andere dieren. Voor deze mensen is de relatie met het land er een van associatie, niet van dominantie.’

Zodra we onze criteria voor wild land hadden verfijnd, was het opwindend om ons over de wereldkaart te buigen en te kijken wat er zich aandeed. Al snel echter rees het probleem van hoe we de kenmerken van plaatsen waar we nooit geweest waren, konden bepalen. Hoe konden we weten wat echt wild land was, zonder er eerst naartoe te gaan?

We gingen zoeken met Google Earth. We zoomden in op Rusland, Congo, Chili en Nieuw-Zeeland, en op plaatsen waar weinig wegen waren en de bewoning ver uit elkaar lag. Dat werkte maar gedeeltelijk. Naarmate plekken meer afgezonderd waren, werden de topografische details minder duidelijk. Bovendien, in bosrijke gebieden zijn wegen of nederzettingen moeilijk te onderscheiden, tenzij ze groot zijn. In woestijnen waren de wegen gemarkeerd, maar als we inzoomden, konden we alleen maar zand en stenen zien. Tibet leek veelbelovend. Daar waren maar drie wegen en een spoorweg in een periferie van een land dat zich in alle richtingen meer dan duizend kilometer uitstrekte.

Maar hoe konden we er zeker van zijn dat land echt wild was? We plozen de kaarten uit, maar zodra we ons verwijderden van de belangrijkste centra van een land – de plekken waar mensen zijn – werd de informatie schaars en anekdotisch, veeleer dan substantief. Het was frustrerend.

Op een avond na het eten zaten we op de grond voor het vuur zoals we dat vaak deden. Op de tafel achter ons brandde een kaars. Ik keek naar het weidse uitzicht dat de hoge berg waarop ons huis stond, ons bood. Op meer dan acht kilometer afstand, kon ik de stad Robertson zien liggen, met fonkelende lichtjes die een belofte van bescherming, huis en haard inhielden. Er liep een rilling over mijn rug.

‘Ik heb het!’ riep ik.

‘Wat?’

‘Lichten!’

‘Wat voor lichten?’ vroeg Beverly fronsend.

‘De verlichting ’s nachts zal ons beter dan wat ook tonen waar mensen wonen, met hoeveel ze zijn, of ze elektriciteit gebruiken of open vuren. Wildernis is de donkerste plek op de kaart!’

Dat werkte. En we ontdekten dat we niet te laat waren, dat er nog gebieden waren die ’s nachts donker waren. Maar er rees alweer een dilemma: volgens welke criteria zouden we kiezen welke gebieden we zouden bezoeken?

Ten eerste wisten we na vijfendertig jaar heel veel in Afrika te hebben gefotografeerd, dat we er niet opuit waren dat er een geweer op ons werd gericht, dat dronken mannen met bloeddorlopen ogen met AK-47’s onder onze neus zwaaiden. We hebben dat in de loop van ons werk doorstaan, maar het was soms angstaanjagend en we wilden dat tot elke prijs vermijden. Daarom zouden we landen in chaos, waar de regering geen controle had buiten de grote steden, uitsluiten. Als je door dergelijke afgelegen gebieden trekt, heb je constant te maken met afpersing, en uit ervaring weten we dat afpersing en wapens samengaan. We schraptten een aantal plaatsen uit onze lijst.

Ten tweede moesten we er rekening mee houden hoeveel tijd wildlife-fotografie vergt. Als mensen voor het eerst over mijn werk horen, dan zeggen ze, jij moet een geduldig man zijn. Maar ik vind dat niet van mezelf. Ik ken dieren beter dan mensen en ik kan hun gedrag lezen en hun signalen begrijpen, zelfs van soorten die ik nooit eerder heb gezien. Mensen vragen ons hoe vaak we werden aangevallen of bijna vertrappt. Het lijkt zo ontgoochelend als ik ze antwoord: ‘Bijna nooit.’ Wij houden van dieren, dus als ze duidelijke signalen uitzenden van angst of ergernis, laten we ze met

PP. 20–21

Volcán Osorno, Parque Nacional Vicente Pérez Rosales, Patagonië, Chili

P. 301

Guanacokudde, Parque Nacional Perito Moreno, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Argentinië

PP. 288–89

Cordón Chacabuco, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 302–3

Cordillera Paine, Parque Nacional Torres del Paine, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 290–91

Bij Paso Roballos, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Argentinië

PP. 304–5

Guanaco, Cerro Paine Grande, Parque Nacional Torres del Paine, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 292–93

Geërodeerde rotstorens en andescondors, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Argentinië

PP. 306–7

Gletjser Perito Moreno, Parque Nacional Los Glaciares, Patagonië, Argentinië

PP. 294–95

Pieken geërodeerde steen, Valle Río El Zeballos, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Argentinië

P. 308

Grijskopganzen en ijsberg, Parque Nacional Bernardo O'Higgins, Chileense archipel, Patagonië, Chili

PP. 296–97

Guanaco, Parque Patagonia, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

P. 309

Chileense huemul op getijdenestuarium, Parque Nacional Bernardo O'Higgins, Chileense archipel, Patagonië, Chili

PP. 298–99

Guanaco, Lago Belgrano, Parque Nacional Perito Moreno, Patagonië, Argentinië

PP. 310–11

Poema, Parque Nacional Torres del Paine, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

P. 300

Waterval, Valle Río Norte, Parque Nacional Laguna San Rafael, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 312–13

Laguna de los Cisnes, Parque Patagonia, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 314–15

Chileense huemel loopt door ijskoud smeltwater, Parque Nacional Bernardo O'Higgins, Chileense archipel, Patagonië, Chili

P. 327

Río Petrohué, Parque Nacional Vicente Pérez Rosales, Patagonië, Chili

P. 316

Poema, Parque Nacional Torres del Paine, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

P. 328

Vogelnest met eieren in lengaboom, Parque Nacional Perito Moreno, Patagonië, Argentinië

P. 317

Chileense huemul, Reserva Nacional Katalalixar, Chileense archipel, Patagonië, Chili

P. 329

Patagonische varkenssnuitskunk, Parque Nacional Los Glaciares, Patagonië, Argentinië

PP. 318–19

Valle Río Avilés, Parque Patagonia, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 330–31

Uitlopers van de Sierra Jeinimeni, Patagonië, Argentinië

PP. 320–21

Sierra Alvear vanaf het Beaglekanaal, Isla Grande de Tierra del Fuego, Patagonië, Argentinië

PP. 332–33

Vuurkroonkolibri, Reserva Nacional Katalalixar, Chileense archipel, Patagonië, Chili

PP. 322–23

Lago Leones en Ventisquero Leones, Parque Nacional Laguna San Rafael, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

PP. 324–25

Gezwellen waterval, Valle Río Norte, Parque Nacional Laguna San Rafael, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

P. 326

Cascadas Escondidas, Parque Pumalín, Cordillera de Los Andes, Patagonië, Chili

---

